

ASPECTE PRIVIND CONTABILITATEA SERVICIILOR TURISTICE ȘI HOTELIERE

ASPECTS REGARDING THE ACCOUNTING OF TOURISM AND HOTEL SERVICES

CZU: 657:338.48

DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2025.29>

HAREA Ruslan

Academia de Studii Economice din Moldova, harea.ruslan@ase.md

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0098-6837>

HAREA Ruxanda

Academia de Studii Economice din Moldova, harea.ruxanda@ase.md

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-6687-7186>

Abstract. This study addresses the specific accounting aspects of tourism and hotel services, highlighting the challenges and practices applicable in the Republic of Moldova and the European Union. The research is based on comparative analysis and literature review regarding the application of accounting standards, particularly IFRS 15 and IFRS 16, in the hospitality industry. The findings reveal that the industry requires a customized accounting approach due to the diversity of revenue sources, seasonality, and operational complexity. Moreover, the study emphasizes the role of guidelines such as the Uniform System of Accounts for the Lodging Industry (USALI) in performance monitoring and financial reporting. The conclusions underline the need for increased harmonization with international standards and the integration of digital tools in accounting processes.

Keywords: IFRS 15, hotel accounting, tourism services, USALI, revenue recognition

JEL Classification: <https://www.aeaweb.org/econlit/jelCodes.php?view=jel>

Introducere. Sectorul turismului și al serviciilor hoteliere reprezintă un pilon important al economiei moderne, având un impact semnificativ asupra dezvoltării regionale, creării locurilor de muncă și atragerii investițiilor. Într-un context tot mai competitiv și globalizat, unde mobilitatea și diversificarea serviciilor turistice cresc constant, necesitatea unei gestiuni financiare riguroase devine esențială.

Contabilitatea, în acest cadru, nu se rezumă la simple înregistrări ale tranzacțiilor, ci constituie un instrument fundamental pentru reflectarea fidelă a performanței economice și pentru luarea deciziilor strategice în activitățile durabile. Activitatea hotelieră și turistică prezintă particularități contabile distincte, generate de natura perisabilă a serviciilor, sezonalitatea activității, structura variată a veniturilor și integrarea platformelor digitale cu privire la sistemul de rezervare on-line a pachetelor turistice și a serviciilor hoteliere în viitor.

Obiectivul acestei cercetări este de a evidenția particularitățile contabile specifice sectorului serviciilor turistice și hoteliere, numită și *industrie a ospitalității*, atât în contextul național, cât și în cadrul normativ european, prin prisma standardelor internaționale de raportare financiară.

Lucrarea își propune să răspundă la următoarele întrebări de cercetare:

1. Care sunt caracteristicile definitorii ale contabilității în industria ospitalității?
2. Cum influențează cadrul normativ (SNC, IFRS) recunoașterea și evaluarea veniturilor în sectorul hotelier?
3. Ce diferențe există între practicile contabile aplicate în Republica Moldova și cele din Uniunea Europeană cu specific pentru domeniul analizat?

Rezultatele studiului scot în evidență faptul, că aplicarea corectă a prevederilor standardelor contabile internaționale, în special IFRS 15 și IFRS 16, contribuie la creșterea transparenței, acurateței și comparabilității indicatorilor raportărilor financiare în acest sector. Totodată, se conturează

necesitatea adaptării sistemelor contabile la tehnologiile moderne și la cerințele de gestiune analitică specifice ospitalității.

Conținut. Contabilitatea în turism și domeniul hotelier prezintă particularități față de alte sectoare, datorită funcționării continue (regimul 24/7), precum și diversității surselor de venit (servicii de cazare, alimentație, organizare de evenimente, tururi și vizite turistice etc.). Sistemele contabile adaptate trebuie să permită evidențierea distinctă a veniturilor și cheltuielilor pe departamente (camere, restaurant, spa, tur, eveniment), pentru analiza profitabilității. În practică, hotelurile utilizează conturi specifice precum ledger-ul clienților cazați, ledger-ul oraș, inventarul de alimente și băuturi servite, echipamentele operaționale și, eventual, primele de locațiune. Acestea reflectă complexitatea activităților din ospitalitate, ce implică atât bunuri tangibile (clădiri, stocuri), cât și servicii intangibile (ospitalitate, servicii de odihnă și agrement). De asemenea, structurile de proprietate și operare întâlnite în acest sector pot adăuga complexitate contabilității. Multe hoteluri funcționează sub regim de franciză sau contracte de management, ceea ce implică înregistrarea unor redevențe, comisioane de administrare și alte relații între proprietar și operator. Totodată, unele hoteluri externalizează gestiunea către firme specializate, ceea ce impune evidența separată a tranzacțiilor între proprietar (care poate primi plăți pentru chirii sau profituri) și operator (care percepe taxe de management).

Pe lângă standardele contabile generale (SNC, IFRS), industria hotelieră utilizează frecvent ghidul USALI (*Uniform System of Accounts for the Lodging Industry*). Acesta oferă un sistem standardizat de clasificare a conturilor și a indicatorilor specifici sectorului, facilitând comparabilitatea între hoteluri. USALI nu înlocuiește standardele contabile, ci completează prezentarea informațiilor financiare, sprijinind analiza performanței pe centre de activitate (camere, restaurant, evenimente) și calculul unor indicatori esențiali precum ADR, RevPAR sau gradul de ocupare.

Republica Moldova urmează în domeniul menționat un sistem dual de raportare financiară: Standardele Naționale de Contabilitate (SNC) pentru majoritatea entităților cu activitate specifică și Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) pentru entitățile de interes public. Din 2011, legislația moldovenească cere ca entitățile de interes public (bănci, companii de asigurări, fonduri de investiții, fonduri de pensii și societățile ale căror acțiuni sunt tranzacționate public) să aplice în întregime IFRS în contabilitate și la întocmirea situațiilor financiare. Alte entități pot opta voluntar pentru IFRS sau pot continua să utilizeze SNC, care reprezintă cadrul național aliniat parțial la directivele europene și la practicile internaționale. Angajamentul Moldovei de a convergența cu IFRS a fost formalizat prin Hotărârea Guvernului nr.238/29.02.2008 și Legea Contabilității nr.113/2007, evidențiind dorința de a îmbunătăți transparența raportărilor financiare și atragerea investițiilor străine prin adoptarea standardelor globale de raportare.

În practică, însă, multe firme din sectorul turism/hotelier (care nu sunt entități de interes public) folosesc aparent reglementările SNC, iar acest cadru național nu conține prevederi explicite dedicate industriei turistice. Potrivit experților locali, entitățile de turism se confruntă cu multiple incertitudini în aplicarea contabilității, din cauza absenței unor norme specifice în SNC. În acest context, referința la IFRS (de exemplu, la noul IFRS 15 privind veniturile) poate oferi soluții contabile utile acestor entități (3). Cu alte cuvinte, companiile moldovenești din domeniu tind să consulte standardele internaționale pentru clarificarea tratamentelor contabile, chiar dacă nu sunt obligate legal să le aplice, tocmai pentru că IFRS abordează explicit scenarii relevante sectorului (vânzări de pachete turistice, avansuri timpurii de la clienți, programe de loialitate etc.).

În Uniunea Europeană, toate societățile listate întocmesc situații financiare consolidate conform IFRS, conform Regulamentului UE 1606/2002. Marile grupuri hoteliere europene raportează astfel

într-un cadru contabil comun și comparabil la nivel global. În cazul companiilor ne-listate, situațiile financiare individuale pot fi întocmite conform standardelor naționale armonizate parțial cu IFRS. De exemplu, în România, firme precum SIF Hoteluri sau Turism Felix aplică IFRS, incluzând în notele explicative tratamentele contabile aferente IFRS 15 (veniturile din cazare) și IFRS 16 (leasinguri). Per ansamblu, în UE se remarcă o mai bună uniformizare și transparență în raportarea financiară comparativ cu Republica Moldova, unde IFRS este utilizat doar de anumite entități.

Un exemplu relevant este standardul IFRS 15, care oferă un cadru detaliat privind recunoașterea veniturilor din contractele cu clienții (1). În turism și hotelărie, acesta se aplică pentru servicii precum cazare, alimentație, pachete turistice sau evenimente, stabilind că *veniturile* trebuie recunoscute la momentul în care serviciul este efectiv prestat. De asemenea, IFRS 15 impune tratarea distinctă a componentelor din pachetele combinate (de exemplu, cazare + mic dejun + excursii), precum și estimarea reducerilor, avansurilor sau rezervărilor anulate (no-show). Astfel, veniturile se înregistrează în mod etapizat și realist, în funcție de livrarea efectivă a fiecărui serviciu, nu doar la momentul încasării banilor achitați pentru acestea.

În același timp, IFRS 16, referitor la contractele de leasing, are o aplicabilitate extinsă în industria hotelieră, unde închirierea de clădiri, echipamente sau mijloace de transport este frecvent asimilată serviciilor hoteliere normale (2). Potrivit acestui standard, toate leasingurile semnificative trebuie recunoscute în bilanț sub forma unui activ de utilizare și a unei datorii corespunzătoare. Această reglementare oferă o imagine mai clară asupra angajamentelor financiare ale firmelor hoteliere și contribuie la creșterea transparenței raportărilor financiare (5).

Prin urmare, chiar dacă nu toate entitățile sunt obligate legal să aplice IFRS, utilizarea voluntară a acestor standarde contribuie la îmbunătățirea calității informațiilor contabile, facilitând accesul la finanțare, colaborarea internațională și luarea deciziilor strategice în domeniul turismului și ospitalității cu similitudine față de tranzacții similare din afara țării.

Concluzii. Contabilitatea serviciilor turistice și hoteliere se diferențiază prin structura complexă a veniturilor și cheltuielilor, sezonabilitate, multiple surse de profit și utilizarea extensivă a platformelor digitale. Aceste particularități impun adaptarea sistemelor contabile și integrarea standardelor internaționale, în special IFRS 15 și IFRS 16, pentru recunoașterea corectă a veniturilor și a angajamentelor financiare. În Republica Moldova, tranziția spre IFRS este parțială, dar relevantă pentru firmele din turism autohtone care activează pe piețe internaționale. În lipsa unor prevederi naționale specifice, referința la IFRS și ghiduri precum USALI oferă soluții contabile moderne, contribuind la transparență și comparabilitate. Limitele cercetării se referă la variabilitatea reglementărilor locale și la lipsa unor exemple aplicate în contextul moldovenesc. Direcțiile de perspectivă pot include analiza digitalizării contabilității în hotelărie, integrarea raportării de sustenabilitate și adoptarea unor instrumente de predicție financiară în contextul riscurilor globale.

Referințe bibliografice.

1. Dima, M., & Țirulnicova, N. (2019). Particularitățile contabilizării veniturilor conform IFRS 15 „Venituri din contractele cu clienții”. Revista „Contabilitate și Audit”, martie 2019. Disponibil online la contabilitate.md (accesat 2025).
2. IFRS Foundation. (2016). Moldova – IFRS Accounting Standards – Jurisdictional Profile. IFRS.org. (Profil actualizat la 16 iunie 2016, detaliind adoptarea IFRS în Republica Moldova.)
3. Ciobanu, V. (2019). Servicii turistice – soluții contabile prin prisma standardelor internaționale de contabilitate. Monitorul Fiscal FISC.md, 18 iunie 2019
4. monitorul.fisc.md
5. Deloitte. (2014). IFRS Industry Insights: Travel, Hospitality and Leisure sector – New revenue standard could impact profile of revenue and profit recognition. Deloitte (Buletin informativ, mai 2014).